

Bofællesskab

Den praktiske organisering af en
alternativ boform

Indsamlet og redigeret af Niels Jacobsen, 2015-16

INDLEDNING	3
ASPEKTER DER BELYSES	3
BAGGRUND: DEFINITION AF BOFÆLLESSKAB	4
REDAKTØRENS BAGGRUND	4
SOL OG VIND.....	FEJL! BOGMÆRKE ER IKKE DEFINERET.
HISTORIE	6
VISION/MÅLSÆTNING	6
ARKITEKTUR/INDRETNING/LOKALPLAN	6
DEMOGRAFI	7
EJERFORM/VEDTÆGTER	8
BESLUTNINGSKOMPETENCE OG FORMEL ORGANISERING	9
ØKONOMI	9
FORRETNINGSUDVALG OG FÆLLESMØDER	10
ORGANISERING AF DE PRAKTISKE OPGAVER	11
FÆLLESSPISNING	13
VASKERI.....	16
RENGØRING.....	18
BRUG AF FÆLLESHUSET	18
ARBEJDSDAGE	19
SOCIALE AKTIVITETER	20
TIPSKLUB	20
ØVRIGE SOCIALE RELATIONER I DAGLIGDAGEN.....	20

Indledning

Intentionen med denne "opskriftssamling" er at afdække hvordan man i dagens Danmark (anno 2016) indretter sig i et bofællesskab. Dels er tiden en anden end da de blev grundlagt, dels er boformen blevet "voksen". Mange danske bofællesskaber er i dag 35 år. Gennem de mange år er eksperimenter blevet til dagligdag; måder at organisere dagligdagen på er enten uddøde eller muteret til overlevelsesegnede praktiske måder at indrette sig på. Nogle ideologiske intentioner har overlevet, andre har ikke. Det forekommer mig derfor interessant et beskrive den praktiske indretning af dagens bofællesskab, og at sammenligne mellem en række forskellige bofællesskaber, for at se om de har udviklet i den samme retning, eller om der har udviklet sig til forskellige varianter, der måske kunne have glæde af at blive inspireret lidt af hinanden.

"Den moderne teori omkring det "intentionelle bofællesskab" kom frem i Danmark i løbet af 1960'erne. Initiativtagerne var familier og individer som var utilfredse med de eksisterende boformer. Bodil Graae skrev i 1967 en kronik i Politiken med titlen 'Børn skal have 100 forældre', som kom til at fungere som bevægelsens første skriftlige dokument."¹ En lang række bofællesskaber blev grundlagt og indviet fra midt i 70'erne til midt i 80'erne i Danmark. To amerikanske arkitekter foretog et feltstudie i 1984-85, hvor de besøgte 46 danske bofællesskaber. I 1988 udgav de bogen "Cohousing - A Contemporary Approach to Housing Ourselves"². De gav dermed "bofællesskab" et engelsk ord, og de startede boformen i USA hvor der nu ligger langt over 100 bofællesskaber³. Boformen har også bredt sig til en lang række andre lande. Der er også siden 80'erne fremkommet en del seniorbofællesskaber (oldekoller) både i Danmark og USA; engelsk: *senior cohousing*.

Bogen af McCamant og Durrett er stadig "bibelen" når det kommer til beskrivelsen af hvad der definerer boformen, og hvilke overvejelser der ligger bag både organiseringen af at bygge et bofællesskab, og af hvordan det indrettes arkitektonisk. Der er også i deres bog refereret en lang række af de tanker som grundlæggerne gjorde sig. Heroverfor er hensigten med den aktuelle samling af opskrifter at vise hvordan de nuværende bofællesskaber har udviklet hver sin praksis. Bogen vil således kunne bruges som opslagsværk hvis man i sit eget bofællesskab har brug for inspiration til hvordan ens praksis kan ændres vedrørende et specifikt emne.

Aspekter der belyses

Rammerne for hvert bofællesskab beskrives kort:

- Historie
- Vision/målsætning
- Arkitektur/indretning/lokalplan
- Ejerform/vedtægter
- Økonomi
- Beslutningskompetencer og formel organisering
- Demografi
- Sociale relationer i dagligdagen

---

¹ [Bofællesskab, den danske Wikipedia](#)

² McCamant, Kathryn; Durrett, Charles. "Cohousing: A Contemporary Approach to Housing Ourselves." Berkeley, Ca.: Ten Speed Press, 1988.

³ Begrebet "bofællesskab" benyttes også om specialindrettede boliger for voksne med et handicap; men det er ikke i den betydning fænomenet behandles her.

Derefter beskrives den daglige praksis omkring de fælles aktiviteter ud fra en række tværgående aspekter:

- Formel ramme
- Planlægning
- Den praktiske udførelse
- Fællesskabet og den enkelte
- Voksne og børn
- Relation til omverden (øvrige byrum, naboer, miljø)

Gennemgangen af de fælles aktiviteter omfatter typisk:

- Fællesspisning
- Rengøring
- Vedligeholdelse af indendørs og udendørs faciliteter
- Eventuel drift af dyrehold og køkkenhave
- Sociale aktiviteter

Baggrund: Definition af bofællesskab

"Et bofællesskab er et bevidst frembragt minisamfund, der består af fuldt udstyrede private hjem, suppleret med fælles faciliteter. Et bofællesskab er typisk planlagt, ejet og drevet af beboerne. Ofte bygges bofællesskaber fra grunden, da eksisterende byggerier sjældent egner sig til formålet. Den oftest forekommende motivation, for at engagere sig i et bofællesskab, er et ønske om at skabe mere og bedre interaktion i forhold til naboer. Boligerne ligger ofte tæt og deler et fælleshus, nogle fællesarealer samt andre faciliteter. I fælleshusene er det almindeligt at beboerne skiftes til at lave mad til hinanden. Det er almindeligt at denne fællesspisning er den vigtigste fælles aktivitet. Andre fællesfaciliteter kan være vaskeri, pool, børnerum, kontorer, internetadgang, tv-rum, værksteder, gæsteværelser, sauna eller motionsrum."⁴

"Bofællesskaber adskiller sig fra andre typer af intentionelle fælles boformer ved at beboerne ikke har delt økonomi, ikke er defineret ved en fælles ideologi eller religion, men i stedet blot beviser vælger at investere i at skabe et fællesskab med tætte sociale bånd og en høj grad af interaktion. Der er normalt en ikke-hierarkisk beslutningsstruktur baseret på konsensus."⁵

Redaktørens baggrund

Min egen baggrund er at jeg har boet 25 år i Bofællesskabet Sol og Vind, der fejrer 35 års fødselsdag sommeren 2016. Jeg har således ikke været med til grundlæggelsen og heller ikke været med i opbygningen; jeg har dog været med siden det var ungt og var præget af de grundlæggende værdier og beboet af mange af de oprindelige beboere ("founding fathers").

Med udgangspunkt i en beskrivelse af mit eget bofællesskabs praksis har jeg besøgt at lang række andre bofællesskaber og fået dem til at bidrage med beskrivelse af deres praksis ud fra den fælles skabelon. Beskrivelserne har det enkelte bofællesskab som "fortæller". Der benyttes således "vi" i betydninger "os der bor i bofællesskabet".

---

⁴ [Bofællesskab, den danske Wikipedia](#)

⁵ Oversat fra [Cohousing, den engelske Wikipedia](#)

Kontakt

Kontaktperson vedrørende nærværende beskrivelse: Niels Jacobsen (tidligere beboer i Sol og Vid), njac@au.dk. Ellers besøg hjemmesiden sologvind.dk.

Historie⁶

Initiativet til etableringen af et stort bofællesskab blev taget af tre kvindelige lægestuderende i 1976. Den oprindelige gruppe delte sig efter et par år, hvorefter den ene gruppe etablerede "Sol og Vind" i Beder, mens den anden startede "Overdrevet" i Hinnerup.⁷

Sammen med arkitektgruppen Regnbuen udarbejdede de kommende beboere forslag til lokalplan, indretning af fælleshus og enkelthus. Hele forarbejdet samt gennemførelsen af byggeriet var brugerstyret med Byggeriets Udviklingsråd som sponsor.

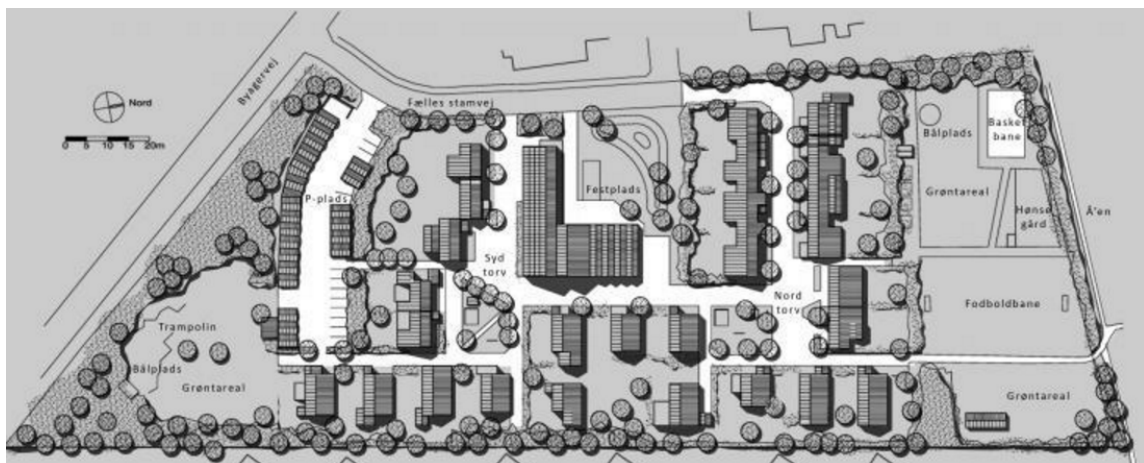
Byggeriet påbegyndtes i marts 1980. Der var en høj grad af medbyg på både enkelthuse og fælleshus. Fra november 1980 til juni 1981 flyttede beboerne ind, og den 21. september 1981 indviedes bebyggelsen af daværende energiminister Poul Nielson.

Vision/målsætning

Foreningens formål er at varetage medlemmernes fælles interesser med udgangspunkt i socialt fællesskab, udnyttelse af vedvarende energi, samt en ressourcebevidst og økologisk livsførelse.

Arkitektur/indretning/lokalplan

Sol og Vind består af 27 boliger, heraf 12 opført som enkeltstående huse og 15 som dobbelthuse eller rækkehuse. Boligerne er mellem 78 og 150 kvm, og er alle i to plan med hems. Nogle af boligerne bestod oprindeligt af 2 lejligheder – en i hvert plan; men disse er siden lagt sammen. De fleste huse var i starten små, men mange er siden udbygget til det i lokalplanplanen fastlagte maksimum på 150 kvm.

Sol og Vind ligger i udkanten af Beder, 12 km syd for Aarhus. Plantegning med fælleshus, boliger og fællesarealer

Fælleshuset er på cirka 600 kvadratmeter, og det indeholder⁸

- Spisesal med plads til 90-100 spisende
- Avisrum og tv-stue (med abonnement på flere aviser, samt en af de store tv-kanal-pakker)
- Fælles vaskeri med vaskemaskiner, tørretumbler og strygerulle

⁶ Sologvind.dk

⁷ Planlægningsprocessen er beskrevet side 47-63 i McCamant, Kathryn; Durrett, Charles. "Cohousing: A Contemporary Approach to Housing Ourselves." Berkeley, Ca.: Ten Speed Press, 1988.

⁸ Sologvind.dk

- Fælleskøkkenet med industrimaskiner, fx ovne, kipgryde, kartoffelskræller, røremaskine, opvaskemaskine
- Stort fryserum til både fælles madvarer og enkelt-huses ditto
- Køligt skur til grøntsager m.m.
- Aktivitetsrum med pool-bord, bordtennis, bordfodbold, tegnebord, lille scene, sofaer m.m.
- Puderummet, som overvejende benyttes af børn til huler, pudekamp og afslapning
- Multirum-funktionelt rum ("multi-rum") med tv, borde, stole og lille køkken
- Teenagerum, som kan bookes og bruges af alle teenagere til fx hygge, spil og tv
- Gæsteværelse med dobbeltseng og barneseng. Bookes og bruges til gæster.
- Værksted med diverse maskiner, fx afretterhøvl, båndsav, kompressor (luft til cykler og biler), vinkelsliber, rystepudser, donkraft osv.
- Depoter og teknikrum med bl.a. et afkalkningsanlæg, så der kun bruges blødt vand i vaskemaskiner (så kan man spare på vaskemidlet)

Der blev i lokalplanen dispenseret fra pligten til at benytte fjernvarme:

"Der er i princippet pligt til at forsyne bebyggelsen inden for lokalplanområdet med fjernvarme. Århus byråd har i forbindelse med salg af arealet dispenseret fra denne pligt under forudsætning af, at energiforsyningen til området højst for halvdelen vedkommende er baseret på elektricitet fra det offentlige forsyningsnet. Oliefyringsanlæg er ikke tilladt."⁹

Der var i starten et stort varmeproducerende solfangeranlæg på fælleshuse og et mindre på enkelthusene suppleret med centralt brændefyr, der tilsammen forsynede alle husene med varme via lokalt selvejte fjernvarmenet. Brændefyret holdt ikke længe, og efter en periode med et gasfyr blev der indlagt kommunal fjernvarme som fordeles via det selvejede fjernvarmenet. Solfangeranlægget er nu også nedlagt. Derudover havde man de første 20 år en vindmølle. Nu har man solceller på fælleshuset.

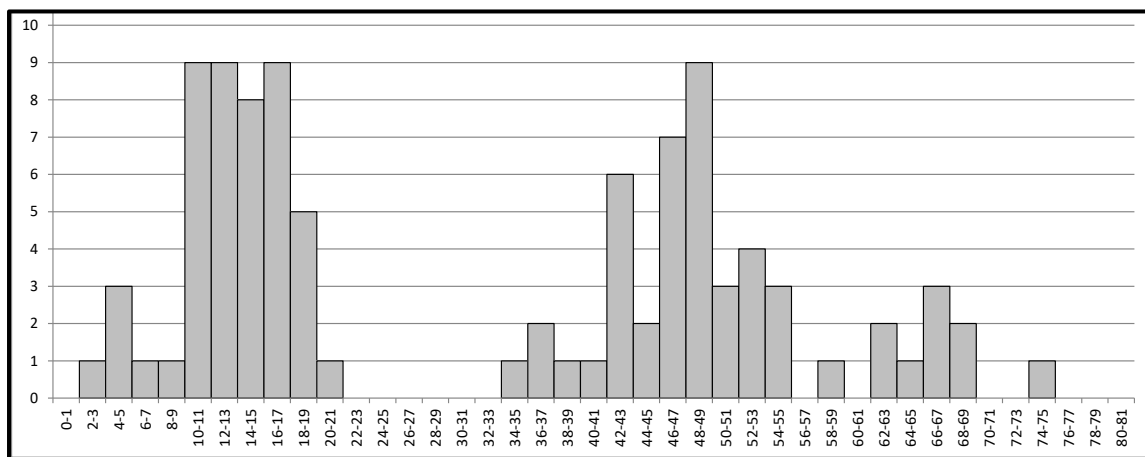
Lokalplanen fastlægger endvidere at "grundejerforeningen skal forestå og bekoste etablering, drift og vedligeholdelse af fælleshuse", samt: "Grundejerforeningen har pligt til at vedligeholde arealerne og kan fastlægge nærmere regler for deres vedligeholdelse."

Demografi

De 96 beboere består i 2015 af 47 børn i alderen 2 til 20 og 49 voksne i alderen 36 til 75, hvoraf de 7 er oprindelige beboere.

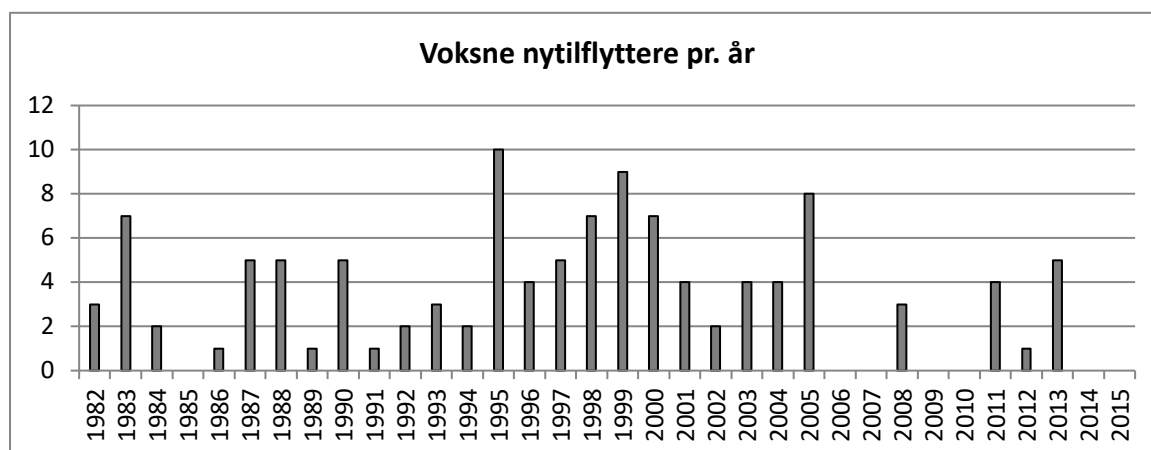
---

⁹ [Århus Kommune Lokalplan nr. 054](#)

Aldersfordeling i Sol og Vind 2015

Da bofællesskabet stod færdigt i 1981 boede der 53 voksne og 38 børn. Perioden indtil 1994 var forholdsvis stabil med en gennemsnitlig udskiftning på 2-3 voksne pr. år. Derefter fulgte en periode på godt 10 år med en gennemsnitlig udskiftning på knap 6 voksne pr. år; mens der de sidste 10 år kun har været en udskiftning på godt 1 voksen pr. år. Grafen nedenfor viser antal nyttilflyttede voksne pr. år. Voksne beboere der har flyttet hus eller været bortrejst en periode, tæller med det år hvor de først flyttede ind.

Nye tilflyttere til Sol og Vind 1982-2015

Ejerform/vedtægter

Husene er almindelige ejerboliger. Bofællesskabet er formelt organiseret som en grundejerforening. Følgende er udpluk fra grundejerforeningens vedtægter:

”Medlemskabet er obligatorisk. Grundejerforeningens medlemmer er forpligtede til at holde deres huse og grunde i overensstemmelse med lokalplanen. Haver, hegn og udbygninger indrettes og vedligeholdes ligeledes i overensstemmelse hermed. Medlemmerne bør endvidere tilstræbe at etablere og opretholde et fælles præg og respektere de eventuelle planer for det ydre miljø, som måtte blive udarbejdet af fællesmødet efter indstilling fra det/de faste udvalg, der beskæftiger sig hermed.”

”Ejerne af enkeltparcellerne med tilhørende ideelle anparter af fællesparcellerne kan frit disponere over deres ejendom ved salg, udleje og pantsætning med respekt af de tinglyste servitutter og bestemmelserne i denne vedtægt.”

”Ved salg af en af nærværende vedtægt omfattet parcel er ejeren forpligtet til at tilbyde ejendommen til bofællesskabets øvrige beboere. [...] Er der ikke inden 14 dage efter sælgerens

henvendelse til ovennævnte personer truffet aftale med en af disse om køb af ejendommen, kan denne frit sælges til anden side.”

”Enhver, der er interesseret i erhvervelse af en parcel i bofællesskabet Sol&Vind, kan optages på en venteliste¹⁰.”

”Denne vedtægt er tinglyst som servitut på de enkelte parceller og pantstiftende på samme for et beløb af kr. 15.000,00 pr. enkeltparcel til sikkerhed for det enkelte medlems forpligtelser overfor grundejerforeningen.”

Beslutningskompetence og formel organisering

Foreningens organer er: Generalforsamlingen, fællesmødet, forretningsudvalget, faste udvalg og arbejdsgrupper.

Generalforsamlingen er det øverste organ. Der afholdes ordinær generalforsamling en gang om året. Generalforsamlingen fastlægger budgetterne og vælger et forretningsudvalg, samt nedsætter faste udvalg med kommissorium og valg af medlemmer.

Fællesmødet er øverste besluttende myndighed mellem to generalforsamlinger, inden for de retningslinjer, generalforsamlingen har afstukket. Ordinært fællesmøde afholdes den første søndag i hver måned. Fællesmødet kan ikke behandle emner der går uden for budgettet.

Forretningsudvalget varetager den daglige administration af bofællesskabets anliggender og tegner bofællesskabet udadtil. Forretningsudvalget koordinerer arbejdet i de faste udvalg og tilrettelægger fællesmøderne. Forretningsudvalget kan som det eneste organ indgå forpligtende aftaler med tredjemand på bofællesskabets vegne.

De faste udvalg vælges på generalforsamlingen. Fællesmødet kan beslutte at supplere et udvalgs medlemmer. Bofællesskabets beboere kan i øvrigt frit deltage i de faste udvalgs møder og arbejde. Inden for de af generalforsamlingen og fællesmøderne fastsatte rammer er de faste udvalg selvstyrende. Udvalgene er forpligtede til at holde forretningsudvalget og fællesmøderne underrettet om deres virksomhed. Beslutning om iværksættelse af væsentlige dispositioner, også af ikke-økonomisk art, træffes af fællesmødet efter indstilling af dét faste udvalg, hvorunder dispositionerne sorteres. Ved regnskabsårets afslutning udarbejder udvalgene en summarisk beskrivelse af aktiviteterne i løbet af budgetåret, en oversigt over, hvad udvalgets midler er blevet brugt til, en beskrivelse af det kommende budgetårs aktiviteter samt et budget for det kommende år, så specificeret som muligt.

Arbejdsgrupper kan nedsættes af alle foreningens øvrige organer til at varetage særlige opgaver. Arbejdsgrupperne har ingen selvstændig kompetence.

Økonomi

Fællesudgifterne består af driftsudgifter, anlægsudgifter og udgifter til anskaffelser.

Driftsudgifter er udgifter til

- drift af fællesarealer og fælleshus (reparationer, gas, el og vand, varme, vedligeholdelse, herunder henlæggelser, rengøring, vask),

---

¹⁰ Egentlig en ”interesse-liste”. Der er ingen rettigheder forbundet med at stå på listen. Sælger kan vælge at kontakte dem der står på listen. Dette fungerer i praksis således at mange huse er solgt uden ejendomsmægler.

- renovation i det omfang, det ikke afregnes over de enkelte medlemmers ejendomsskatter,
- forsikring af fælleshus og almindelig parcelhusforsikring af enkelthuse samt øvrige af foreningen tegnede fælles forsikringer, og
- udgifter vedrørende drift og vedligeholdelse af energianlægget.

Udgifterne fordeles ligeligt mellem alle beboere over 18 år, idet hjemmeboende børn dog ikke medtælles.

Da man fra starten havde fælles varmeanlæg (solfangere og brændefyr), som nu er erstattet af fjernvarme, afregnes varmeudgifterne også fælles. Enkelthusenes varmeudgifter fordeles således at 70 % af udgifterne fordeles efter parcellernes bruttoetageareal, og 30 % af udgifterne fordeles efter antal voksne.

Der indbetales et månedligt beløb udregnet efter det vedtagne budget. I 2015 var den månedlige udgift for en gennemsnitlig familie (to voksne i 120 kvm): 2.850 kr. -heraf 500 kr. til enkelthuses varme. Samlet driftsbudget 2015: 650.000 kr. Heraf 140.000 kr. til forsikringer, ejendomsskat og renovation. Resten er fordelt på udvalgene (se nedenfor).

Anlægsudgifter er udgifter til anskaffelser eller ændringer ved fællesfaciliteterne af blivende karakter, der forøger bebyggelsens samlede værdi. Anlægsudgifter fordeles ligeligt mellem de 27 parceller. Der foretages en opsparing til fremtidige anlægsudgifter, idet der forventes udgifter til omlægning af energianlæg. I 2015: 300 kr. pr måned pr. hus.

Andre aktiver kan anskaffes med finansiering via en særlig opsparingskonto. I 2015 er opsparingen 35 kr. pr. voksen pr. måned (i alt ca. 20.000 kr. pr. år).

Forretningsudvalg og fællesmøder

Forretningsudvalget (FU) har en "køgebog" med vejledning til hvordan fællesmøderne forberedes:

- Forbehandle indkomne forslag til fællesmødet, så det sikres at forslaget stiller (eller udvalg) er med til fællesmødet, samt evt. sørge for et uddybende indlæg i Vindposen. Er det et beslutningspunkt, skal eventuelle vedtægtsmæssige holdhold undersøges. Og mere uformelt: Er det et punkt med muligt "sprængstof", skal dette nok undersøges lidt nærmere først, så punktet kan få en passende behandling på fællesmødet (diskuteres i grupper, evt. nedsættelse af udvalg). Evt. skal der sikres andre partsindlæg inden fællesmødet.
- Gennemgå referatet fra sidste fællesmøde. Hvis det ikke er afleveret, skal der rykkes. Er der noget der skal følges op på? Noget der skal op igen på næste møde. Etc.
- Sikre at referenten til næste møde er adviseret.
- Lave dagsorden til det månedlige blad, Vindposen, om tirsdagen (deadline mandag aften).
- Finde en dirigent (gerne i egne rækker).

Udover de indkomne forslag, kan FU godt være lidt proaktiv i sin koordinering af udvalgenes arbejde. Fx ved at bede udvalgene om at tage punkter op, eller lave oplæg om deres arbejdsområde til fællesmødet.

På selve mødet skal dirigenten (mødelederen) sikre sig at mødet er beslutningsdygtigt. Bemærk at hver parcel har to stemmer. Dvs. 14 huse skal være repræsenteret; evt. ved fuldmagt (skriftlig). Sørg for at fuldmagter også nævnes i referatet.

Det er dirigenten der leder forhandlingerne. Det er rarest hvis dirigenten sørger for at lede mødet frem mod konsensus på de enkelte punkter. Vær opmærksom på hvad det tavse flertal mener. Er der ikke enighed, kan der fx laves vejledende afstemning, for så at nedsætte et udvalg der arbejder videre til næste møde på baggrund af de fremsatte indvendinger. Kun i yderste nød (eller i mindre betydende sager) stemmes der om forslagene. Undervejs i forhandlingerne kan der opstå nye varianter eller ændringer til det oprindelige forslag. Det er dirigenten der bestemmer i hvilken rækkefølge forslagene sendes til afstemning. Bemærk at dirigenten formelt kan afsættes på mødet med alm. flertal.

Organisering af de praktiske opgaver

Alle de større praktiske opgaver i dagligdagen og særlige arrangementer, fester mv. er planlagt i de faste udvalg. Derudover er en lang række mindre såkaldte "enkeltmandsopgaver" fordelt på enkeltpersoner.

Faste udvalg

Vedtægterne beskriver at "inden for de af generalforsamlingen og fællesmøderne fastsatte rammer er de faste udvalg selvstyrende." I praksis betyder det at der på generalforsamlingen eventuelt laves ændringer til de faste udvalgs kommissorier, og der fastsættes et budget for hvert udvalgs aktiviteter. Der er typisk 4-8 medlemmer i hver gruppe.

- Børneudvalg

- Indretning og vedligeholdelse af børnerum, teenage-rum og udendørs legeområder
- Fastelavnsfest, juleklip og andet jule-halløj
- Initiativer til børnecaféer og tema aftener om børn
- Indkøb af blade (f.eks. Anders And)
- Afholdelse af børnemøder
- Udskiftning af sandkassesand hvert forår

Budget: 12.000 kr.

- Energiudvalg

- Udvalget står for den daglige drift og vedligeholdelse af varmeanlægget.
- Udvalget kommer med oplæg til og forbereder tiltag til energibesparende foranstaltninger.

Budget: 170.000 kr. (Fælleshuset: fjernvarme, gas, el, vand)

- Fælleshusudvalg

- Indkøb til og drift af køkkenet
- Drift og vedligeholdelse af vaskeri
- Rengøring af fryseren (1 gang årligt)
- Oliering af gulv (1 gang årligt)
- Planlægning af mad- og rengøringsturnus (er lagt ud som enkeltmandsopgave(r))
- Administration af madkassen (er lagt ud som en enkeltmandsopgave)

Budget: 88.000 kr. (Maskiner, vaskepulver, aviser, TV-licens, internet)

- Høseudvalg

- Udvalget har ansvaret for at drive høsegården. Dette indebærer:
  - sørge for foder til hønsene,
  - tilse at æg indsamles jævnligt,
  - holde høsegård og høsehus rent på "husdyrsniveau"
  - vedligehold af høsegård og høse/kyllingebestand med meget mere.

Budget: 2.500 kr. Udgifterne går til vedligehold af hønsegård samt indkøb af foder. Der afregnes ikke for æg; alle bofæller er velkomne til at hente æg til eget forbrug.

- Kulturudvalg

- Organisering af aktiviteter på Sol & Vinds mærkedage (julefrokost, Skt. Hans aften, fødselsdagsfest).
- Organisering af caféaftener og eventuelle andre kulturelle aktiviteter.

Budget: 7.000 kr.

- PR og IT-udvalget

- Redigering af den offentlige del af Sol og Vinds hjemmeside.
- Arrangere rundvisninger.

Gruppen har ikke eget budget; men fællesskabet betaler for drift af hjemmeside. I praksis fungerer gruppen som to enkeltmandsopgaver.

- Uderumsudvalg

- Planlægning af vedligeholdelse af udearealerne.
- Etablering af nye områder/arealer - i samarbejde med uderumsarkitekturudvalget.
- Anskaffelse og vedligeholdelse af redskaber og maskiner.

Budget: 15.000 kr.

- Vedligehold-og værkstedsudvalg

- Vedligehold af værktøj og maskiner i værkstedet og sørger for, at der er rimelig orden i værkstedet.
- Vedligehold og opsyn med fælleshusbygningen og tilhørende skure, kloakker og tekniske installationer i øvrigt (undtagen energianlæg).
- Udbedring af mangler på fælles ejendom - inden for budgettets rammer - og om nødvendigt ved at rekvirere håndværker hjælp.
- Udvalget er berettiget og forpligtet til at påpege misbrug og forkert brug af fælles ejendom.

Budget: 106.000 kr. (løbende vedligeholdelse af fælleshus) + 95.000 kr. (opsparing til vedligeholdelse af fælleshus)

- Kunstforeningen

Kunstforeningen er ikke et fast udvalg, men en forening inde for bofællesskabet med frivilligt medlemskab og selvstændig økonomi og vedtægter.

- Formål: at skabe fornyelse i udsmykningen i Sol og Vinds fælleshus

Budget: ca. 10.000 kr. Der er 5-7 udstillinger om året med fernisering for alle bofæller. Indkøbte billeder udloddes blandt medlemmerne.

- Bifællesskabet

En stor del af bofællerne har i fællesskab tre-fire bistader. Det er ikke organiseret som et fast udvalg, men som en selvstændig forening, "Bifællesskabet Sol og Vind", med egne vedtægter og økonomi. Der er et lille antal aktive bi-passere der står for det praktiske arbejde. Honningen fordeles blandt medlemmerne. Der holdes en årlig generalforsamling samt en lille komsammen efter den første slyngning hvor der spises jordbær med honning.

Enkeltmandsopgaver

En stor mængde praktiske opgaver er uddelegeret som "enkeltmandsopgaver". Hver opgave har en opgavebeskrivelse, og opgaverne fordeles hvert år efter generalforsamlingen. Det er frivilligt at tage disse opgaver, men der er ca. 70 opgaver, og det forventes at man tager 1-2 opgaver.

- Stiger
- Aviser og blade
- Belysning ude og inde
- Bestille basisvarer
- Bestille grøntsager
- Blødtvandsanlæg
- Duge
- Fjernsyn/kabel TV + lydanlæg + lysanlæg
- Flaskeglas
- Flygel
- Forsikringer
- Indvendige stole og borde i fælleshuset
- Kaffe og kage til fællesmøder
- Krydderier
- Madkassen
- Kasserer for S&V
- Genbrugskasse
- Ostehandler og æg
- Poolbord/bordtennisbord
- Redigering af kokebog
- Vaskemaskiner og tumbler
- Vaskepulver og støvsugere
- Rengøringsmidler
- Vindposen
- Opslagstavlen + orden i garderobe og entre
- Kipgryde, ovn og opvaskemaskine
- Mad og rengøringslister
- Regnskabsfører
- Cykelskurene
- Tørrepladserne
- Bed ved vestgalv af fælleshuset
- Nihola cykel
- Krydderibede ved sydfacaden
- Flag, flagstang
- Aftale vedr. kloak/slamsugning
- Basketbane
- Sydtorvet
- Udv. blomster og krukke, syd
- Terrasse og festplads v. fælleshus, petanquebane
- Græs omkring bede og køkkenhaven
- Slånehæk/græs stamvej
- Græs langs Byagervej og ved indkørslen
- Ringe efter snerydning (stamvej)
- Græs ved det grønne-areal (syd)
- Græs ved hestevogn
- Havemøbler inkl. borde + bænke ved fælleshuset
- Høns
- Drivhus
- Låsetjans-listen
- Redskabsskuret
- Nordtorvet
- Udv. blomster og krukke, nord samt ved fælleshus
- Trækvogne
- Græs Fodboldbane
- Sti (fliser) mellem hus 3+4
- Hegn mellem hus 23 og Midgården
- Trailer
- Plæneklippere mm.
- Blommehaven (Fællesarealet ved hus 10-14)
- Græs festplads/volden
- Genbrugsglas
- Avis og affaldscontainere
- Højbede
- Koordinering af arbejdsdage
- Parasoller
- S&V Hjemmeside
- Grundvandsanlæg
- Blødtvandsanlæg
- Genbrugsmetal
- Kompostbeholdere
- Revisor
- Buskads langs bæk

Enkeltmandsopgaverne går ind under de faste udvalg rent budgetmæssigt.

Vindposen

Det er en enkeltmandsopgave at stå for redigering af det månedlige blad, Vindposen, der indeholder indkaldelse til fællesmøde, referater, beskrivelse af forslag til behandling på fællesmødet, mv. Der er siden starten af bofællesskabet udkommet 450 eksemplarer af Vindposen, og selvom den i dag uploades på bofællesskabets intranet og udsendes via mail, bliver den fortsat trykt og uddelt i dueslagene som i gamle dage.

Fællesspisning

Alle er i udgangspunktet med i fællesspisningen, men man kan melde sig fra før starten af hver planlægningsperiode. En planlægningsperiode er på ca. 10 uger. I hver periode deltager hver voksen i to madhold. Et madhold står for en uge (alle 7 dage). Der er 10 voksne på et madhold der sammen fordeler opgaverne for ugen.

Køkkenet er et fuldt udstyret kantinekøkken med to varmluftsovne med damp og plads til 10 plader i hver, kippande, kipgryde, kartoffelskræller, røremaskine, gasblus og industriopvaskemaskine. Det er dimensioneret til madlavning til 80-100 mennesker. Derudover er

der i tilknytning til køkkenet et stort fryserum, hvor alle huse har plads til en eller to kasser på den ene reolvæg, og fællesskabet plads til storindkøb og rester på den anden reolvæg.

Økonomi

Hver husstand betaler for maden med et månedligt a conto-beløb. Det er en enkeltmandsopgave at tage fra-meldingssedlerne ned hver uge og foretage sammentælling. Der betales 28 kr. pr. måltid, halv pris for børn 2-14 år. Hvert halvår laves en opgørelse, hvor eventuelle større skyldige beløb betales, og a conto justeres. I de første 10-15 år blev der afregnet kontant hver uge. Den nuværende ordning er langt mere effektiv.

Planlægning

For hver periode har man ønsket hvilke uger man foretrækker at være på madhold. Det er en enkeltmandsopgave at lægge planen med fordeling af personer på madhold. Det sker ca. hver tiende uge, da vi er ca. 50 voksne. For hver uge er den øverste på listen ansvarlig for indkaldelse til "madmøde" hvor den enkelte uge planlægges. Det sker normalt en uge før madugens start (fx søndag kl 17). Planlægningen tager normalt en time. Madugen går fra mandag til søndag.

Før madmødet har alle, der er på, lavet en seddel med hvilke dage de har mulighed for at lave mad, henholdsvis vaske op. Alle der har mulighed for det, deltager i madmødet; typisk 4-7 personer.

Én person laver fordelingen af tjanser; hver person har 5 tjanser på en uge; typisk 3 madlavning og to opvask. Der er 4 på en madlavning og 3 på en opvask + en ekstra til støvsugning midt på ugen. Derudover en der én, der som en af sine tjanser køber kolonialvarer.

Resten af planlægningen foregår ved at starte med en brainstorm om menuerne. Man kan have medbragt opskrifter eller benytte "standardopskrifter" fra en bog vi har med menuer der er ganget op. De valgte menuer fordeles over ugedagene. Ofte fisk om onsdagen, rester med koldskål eller risengrød om torsdagen, suppe om søndagen. Der er normalt derudover en vegetardag; dog ingen formelle regler. Derefter gennemgås menuerne dag for dag, idet der udfyldes fortrykte sedler:

- Den "gennemgående liste" med alle ingredienser med angivelse af mængde, samt hvor opskriften er at finde. Evt. note om hvor mange der er beregnet til. Denne liste hænges på opslagstavlen i køkkenet.
- Liste med bestilling af mælk og kød i Brugsen
- Liste med bestilling til grønthandleren.
- Seddel med bestilling hos fiskehandleren.
- Liste med bestilling på æg og ost.
- Derudover en liste med øvrige kolonialvarer (bortset fra basisvarer).

Når man er færdig med hele ugens menuer, fordeles bestillingssedlerne. Grøntsagssedlen gives til én der som enkeltmandsopgave har at justere indkøbene i forhold til hele kollen, samt fange eventuelle vilde mængdeangivelser. Sedlen med øvrige kolonialvarer gives til en der som enkeltmandsopgave har at supplere bestillingssedlen med basisvarer der mangler. Sedlen gives derefter tilbage til den fra madholdet der står for indkøbene.

Mælk, kød, fisk og grøntsager købes på konto og bringes ud. Grunden til at almindelige kolonialvarer ikke bestilles og leveres, er at der erfaringsmæssigt leveres varer der er 25 % dyrere end hvis vi selv køber ind og tager hensyn til aktuelle priser og tilbud. Indkøbene foretages inden

ugens start. Det tager ca. en time, og denne tjans vælges ofte af en der ellers ville have svært ved at nå hjem til tre madlavninger på en uge.

Efter at ugens mad- og opvasketjanser er fordelt, skrives navnene og menuen på en fortrykt seddel som hænges på opslagstavlen. For hver dag er en af madlaverne chefkok (markeret med understregning). Cheftjanserne gives ofte til dem der ikke har deltaget i planlægningen.

Udførelse

Alle der er tilmeldt fællesspisning i perioden er i udgangspunktet tilmeldt, men man kan melde personer fra eller til (gæster) inden kl. 19 dagen før. Chefkokken tæller op aftenen før, hvor mange der er tilmeldt, og sikrer sig at det stemmer med de bestilte varemængder. (Det passer normalt; men der kan være behov for at købe noget ekstra en sjællen gang.) Chefkokken tjekker hvilke varer der skal bruges, sikrer sig opskriften, og tjekker om der er noget der skal ud af fryseren eller andet der skal forberedes dagen før (kikærter i blød eller lign.).

Fordelingen ved bordene foregår ved at hvert hus har et antal brikker med husnummer på. Inden spisningen lægger man det rigtige antal af sine brikker på ved et bord, så man kan sidde samlet. Der er plads til 10-12 ved hvert bord, så der sidder normalt 3-5 familier ved hvert bord. Man kan også vælge at spise hjemme ("take away"). I så tilfælde skal man lægge brikkerne i en krukke i køkkenet inden kl. 17. Der er normalt 5-10 hjemmepisere.

Der spises kl. 18:10. De fire på madholdet møder kl. 16:00. Chefkokken leder og fordeler arbejdet, og har overblikket over hvad der skal laves. Det er op til chefkokken om der delegeres opgaver eller ansvar. Chefkokken har en forfriskning med til den pause der normalt er tid til: ofte er det en flaske vin.

Kl. 18:10 er folk mødt op, og der gonges på gong-gongen for at markere at man skal sætte sig til bords. Chefkokken vælger en sang der skal synges (evt. udpeges en forsanger). Der er et flygel i spisesalen, og der spilles ofte til sangen. Hvis resten af madholdet har tid, deltager de også i fællessangen; men der er her en lille buffer. Der kan også vælges en lang eller en kort sang alt efter situationen i køkkenet. Efter fællessangen spørges efter eventuelle meddelelser, før maden præsenteres og bringes ind. Deltagere der måtte være kommet for sent til fællessangen, venter i entreen ind til maden bringes ind. Alle bliver sidende ved bordet indtil kl. 18:30. Fredag og lørdag spises kl. 18:30, så det hele er forskudt 20 minutter

Fællesskabet og den enkelte

Da man for hver periode har angivet hvornår man kan lave mad, og da holdene er sammensat herudfra, er det tilfældigt hvem man er på hold med. Ligeledes er fordelingen af tjanser i ugen også tilfældig. Man kommer således til at arbejde sammen med alle sine bofæller i forskellige konstellationer over tid. Og når snakken går lystigt i køkkenet, betyder det at der opbygges relationer også mellem dem der ellers måske ikke ville opsøge hinanden. Erfaringen er at såvel madplanlægningen - som selve madlavningen og opvasken - opleves som et arbejdsfællesskab med hyggeligt samvær uden tidspres eller konflikter. Men omvendt skaber det også rum for at man kan udfordre hinanden på holdninger til nogle af de ting vi er fælles om.

Hvis man er blevet forhindret i at møde til sin madtjans, sørger man for at en anden tager den. Det kan fx gøres ved at efterlyse det aftenen før til "meddelelser" eller i god tid på tavlen. Der er en udbredt vilje til at hjælpe hinanden i disse situationer. Det sker så godt som aldrig at man kommer for sent (mere end 5 min.) eller helt glemmer at komme til madlavning.

I de første 15-20 år kunne man kun få taget mad fra i køkkenet hvis der var sygdom i hjemmet. Efter et generationsskift, hvor der var kommet mange små børn, og i det hele taget var mange tilmeldte til fællesspisningen, blev den generelle "take away"-ordning indført. Det giver mere plads og mindre opvask, og kan være en lettelse for alle parter i forhold til trætte børn og lignende. Omvendt går ideen tabt, hvis for mange vælger fællesskabet fra; men det har ikke vist sig at være tilfældet.

De fleste har også brug for at være frameldt en gang imellem. Der kan være behov for mere samvær i familien, og brug for at lukke sig lidt inde i en periode. Tilsvarende kan take away-ordningen også være en stor hjælp i pressede situationer. Men helt generelt er fællesspisningen stedet hvor man mødes og følger med i hinandens liv. Fredag og lørdag serveres der kaffe, og de fleste har vin med og bliver siddende en halv eller hel time efter maden.

Voksne og børn

Børn over 18 deltager i madlavning på lige fod med voksne. Dog har de kun en enkelt maduge i hver periode, hvor andre har to. Øvrige børn fordeles på madhold i særlige "børneuger" og "småbørnsuger". Der er også særlige "voksenuger" hvor børn ikke kommer i køkkenet. Børnene indkaldes til menu-planlægningen, men deltager ikke i den detaljerede planlægning. De fordeles på maddagene, hvor det forventes at de deltager. Det er dog op til forældrene om de faktisk deltager, hvilken mange ikke gør. Det er en balance mellem flere hensyn: nogle mener at børn selvfølgelig skal deltage i pligterne, andre at de stakkels børn har så travlt at de bør fritages, og atter andre er helst fri for børnenes tilstedeværelse i køkkenet, da det giver uro, og måske endda er farligt.

Fællessangen har været en fast del af fællesspisningen i alle årene. Det markerer starten på måltidet og giver en oplevelse af at være sammen. Børnene får lært "den danske sangskat" – i hvert fald passivt. Der synges fra DGI-sangbogen, Højskolesangbogen eller en børnesangbog.

Relation til omverden

For at reducere madspild er der en ugentlig restedag. Resterne fra de enkelte dage sættes i fryseren og tages ud af chefkokken til brug for restedagen (torsdag). På restedagen serveres tillige koldskål (om sommeren) eller risengrød (om vinteren). Hvis man skulle være løbet tør for rester, må chefkokken være kreativ. Rester fra restedagen smides ud. Der er ikke fælles retningslinjer for mængden af kød pr måltid, eller antallet af vegetardage. Det er op til det enkelte madhold at sammensætte menuen. Der er dog en vis konsensus om en vegetardag pr. uge og en suppedag. Der er lavet vejledende mængder for alle varettyper baseret på målinger af det faktiske forbrug. Og der er lavet lister med hvad årstiden grøntsager er for hver måned. Diskussionerne tages på hvert madmøde, hvis der er nogen der vil forfægte nogle synspunkter.

Bortset fra at vi har vores egen kompost, er der ingen affaldssortering. Der har været forsøg med opsamling af metal (dåser) og plastik; men det fungerede ikke i praksis.

Visse varettyper købes fortrinsvis økologisk, men hensynet til madprisen vejer tungt, hvis det for eksempel er på tale generelt at købe mere økologisk ind.

Vaskeri

Vaskeriet består af 3 industrivaskemaskiner og en industritørretumbler. Der er udendørs tørresnore – heraf noget overdækket.

Økonomi

Indkøb af maskiner, vedligehold og drift (vand, el og sæbe mv.) betales over fællesudgifterne. Der betales ikke særskilt for brug af tørretumbleren.

Planlægning

Der er ingen planlægning forbundet med afvikling af vask mv.

Udførelse

Vasketøjet sættes i kø foran en af maskinerne. Der er store vasketøjsbaljer til fælles afbenyttelse. Man lægger en brik i der fortæller hvordan tøjet skal vaskes (40 gr., 60 gr., 90 gr.). Når man er ovre med sit tøj, sørger man for at sende tøj videre i de tre køer, hvis nogen af maskinerne er færdige. Og man sørger for at komme forbi et par gange, for at sende tøjet videre. Når ens tøj er færdigvasket, sætter man det selv i kø til tørretumbleren eller hænger det på tørresnoeren.

Metoden har vist sig meget effektiv. Tre vaskemaskiner til 100 mennesker! Reelt betyder det at en travl familie kan klare hele ugens vask på få timer.

Fællesskabet og den enkelte

Nye beboere synes i starten at det er underligt at lægge andres snavsetøj i vaskemaskinen, men man vænner sig til det. Man kommer ret tæt på hinanden...

Det er ligeledes også af og til til debat hvorvidt man skal lægge hinandens tøj pænt sammen, når man tager det ud af tørretumbleren. Uden den store effekt...

Det er forskelligt hvor omhyggelig man er med at komme over for at sætte tøjet videre. Ens tøj bliver vasket selvom man "glemmer" at se til det. Men det kommer ikke i kø til tørretumbleren uden man selv gør det. Dels er det ikke alle der ønsker at tørre deres tøj i tumbleren, dels sikrer det at man ikke helt kan "glemme" det. I en nødsituation kan man springe køen over (så lægger man en seddel).

Nogle har særlige ønsker til sæbe eller ønsker at bruge skyllemiddel. I så tilfælde lægger man sin sæbe i kurven, og håber at dem der skal sætte det over, kan finde ud af at dosere det rigtigt.

Den fælles afregning over driftsudgifterne betyder at der sker en udligning af udgiften mellem familier med stort vaskebehov (mange børn) og familier med lille behov (ingen hjemmeboede børn). Der er en udbredt accept af at dette er hensigtsmæssigt, og at det nok udlignes på lang sigt. Der er derimod ikke enighed om hvorvidt det tilskynder den enkelte til at udvise støtte ansvarlighed overfor miljøet, at det er fællesskabet der betaler for ens eventuelle overforbrug. Fra bofællesskabets start var det helt bevist at man øgede ansvarligheden ved at tage fælles ansvar. I dag er den holdning nok lige så udbredt at man skal kunne mærke udgiften selv, før man bliver bevist om sit ansvar. Og atter andre føler nok at det ville være en lise at slippe for at blive konfronteret med at skulle udvise ansvarlighed ved at betale sig fra det.

Relation til omverden

Vandforsyningen til vaskeriet går gennem et blødtvandsanlæg for at reducere sæbeforbruget. Maskinerne vejer tøjet, så vandmængden tilpasses. Alt sammen tiltag der sigter på at reducere ressourceforbruget.

Brugen af tørretumbleren om sommeren, når solen skinner, er ofte til diskussion, men der har ikke været indført særskilt betaling til tørretumbleren eller forbud mod at bruge den om sommeren.

Rengøring

Alle voksne skal deltage i rengøring af fælleshuset. Der sammensættes rengøringshold der gør rent hver weekend – skiftevis lørdag og søndag. Rengøringen tager to til to en halv time, inklusive kaffepause. Det er fælleshusudvalget der står for den overordnede planlægning.

Ud over rengøringen i weekenden, vaskes gulvet i køkkenet som en del af opvasken hver dag. Spisestuen støvsuges og toiletter rengøres midt i ugen, som en ekstra opvasketjans.

Økonomi

Rengøringsmidler indkøbes for driftsmidler. Det er en enkeltmandsopgave at sørge for dette.

Planlægning

På samme måde som madholdene sammensættes rengøringshold for en periode af ca. 2 måneder. Man angiver på den samme ønskeseddel som benyttes ved planlægning af madholdene, hvilke uger der passer bedst. Planlæggeren sætter holdene sammen bestående af 8 voksne og et varierende antal børn. Man får en til to tjanser i en periode (så periodelængden svarer til madplanlægningens perioder).

Fælleshusudvalget sørger for at alle opgaver en beskrevet med vejledning til hvordan og hvor ofte de forskellige ting skal gøres, samt til brug af rengøringsmidler. På den måde sikres at det skal gøres hver uge, bliver gjort, samt at andre ting bliver gjort fx den første weekend i hver måned.

Udførelse

Rengøringsholdet mødes kl. 9:30 den pågældende dag og fordeler tjanserne ved at udfylde en fortrykt seddel. Sedlen hænges efterfølgende på opslagstavlen. Nogle tjanser er opgaver der udføres fælles (fx tre om spise- og opholdsstue, to om køkkenet), andre er man kun en om (fx gang og toiletter). De der er i køkkenet sørger for at lave kaffe til den fælles kaffepause.

Fællesskabet og den enkelte

Ligesom med madlavningen er det tilfældigt hvem man er på rengøring med, og man får således et arbejdsfællesskab med mange forskellige hen over året. Det hænder at nogen ikke har tid den dag de er sat på. Der byttes sjældent tjanser i de situationer; det sker oftere at man tager en tjans på et andet tidspunkt og skriver det på planlægningssedlen. Det sker at nogen glemmer at de er på. Hvis de ikke er hjemme, får de tildelt en opgave, som de må tage efterfølgende.

Relation til omverden

Brug af fælleshuset

Opholdsstuen bruges normalt til avislæsning og til afholdelse af udvalgsmøder, madplanlægning mv. Der er storskærm i opholdsstuen som flittigt bruges til af se sportsskampe eller til spil. Den er i forbindelse med spiserummet, men kan aflukkes med en lydisolerende foldedør, hvilket gør det muligt at have et arrangement med op til 30 deltagere uden af forstyrre fællesspisningen (fx børnefødselsdag).

Ud over opholds- og spiserum er der teenagerum, "multirum" med tv, legerum og bordtennis/billard-rum. Dertil kommer en lille lejlighed med gæsteværelse, toilet og bad og et lille køkken.

Økonomi

Alle udgifter til fælleshuset går over fælles drift. Dertil kommer større renoveringer og ombygninger der planlægges i god tid og eventuelt indeholder anlægsudgifter der kræver godkendelse af generalforsamling.

Planlægning

De forskellige rum i fælleshuset kan bruges til private arrangementer. Dog kan fællesspisningen kun aflyses ved helt særlige begivenheder (konfirmation, runde fødselsdage og lign.), og det skal da meldes i god tid. Hvis alle bofælles inviteres til arrangementet behøver der ikke være nogen særlig anledning! Rummene reserveres på en fælles kalender (nu elektronisk på intranettet). Gæsteværelset reserveres på samme måde som andre rum, og det er stort set belagt i alle weekender.

Det er vedligeholdelsesudvalget der planlægger vedligehold af fælleshuset. Arbejdet udføres – alt efter art og omfang – af håndværkere eller af bofællerne på arbejdsdage.

Udførelse

Man sørger for at rydde op og gøre rent efter sig. Det er en selvfølge; og det påhviler forældrene at sørge for at det også sker når børnene har brugt de fælles faciliteter. Fx skal der være gjort klar til at rengøringsholdet møder op til den fælles rengøring kl. 9:30 om lørdagen hhv. søndagen.

Fællesskabet og den enkelte

Man inviterer ofte nogle af sine bofæller med til private arrangementer. Det er udbredt accepteret at man kan invitere enkelte uden at invitere alle. Tilsvarende er det meget udbredt at man beder om hjælp til afholdelse af større arrangementer. Der kan fx sammensættes hele køkkenhold til afholdelse af konfirmationer og fødselsdage. Til gengæld er det skik og brug at man kvitterer ved at invitere sine hjælpere til en privat middag efterfølgende. Bofællerne er generelt meget villige til at sætte en hel dag af til at hjælpe i køkkenet ved sådanne fester. Det er meget hyggeligt og man får på den måde del i festen.

Relation til omverden

Fælleshuset kan ikke lejes ud; men kan gerne benyttes af bofæller, der således kan lægge lokaler til ved afholdelse af klassearrangementer og lignende. Dette er et stort aktiv, og det benyttes flittigt.

Arbejdsdage

Der afholdes to til tre arbejdsweekender om året: én i god tid inden konfirmationsweekenden og én om efteråret. Der er ikke mødepligt. Der er normalt opgaver nok til både lørdag og søndag.

Planlægning

Uderumsudvalget planlægger arbejdsweekenderne og sørger for at indsamle forslag til opgaver. Bofællerne forventes at deltage, men man kan framelde sig. Der findes to der som deres opgave vil stå for indkøb og arrangering af den fælles frokost.

Udførelse

Der kommer normalt 30-40 voksne plus nogle børn. Man møder op kl. 9:30 og opgaverne fordeles. Man mødes til den fælles frokost. Alt efter hvor mange opgaver der er, ebber det ud i løbet af eftermiddagen, eventuelt før frokost den anden dag.

Fællesskabet og den enkelte

Hyggeligt samvær om at skabe et rart sted at færdes i det daglige.

Sociale aktiviteter

- Fødselsdagsfest
- Julefrokost med revy
- Nytårsaften
- Fastelavn
- Sankt Hans
- Kanotur

Økonomi

De sociale/festlige aktiviteter kører med egen økonomi. Normalt fordeles udgifterne blandt deltagerne (halv pris for børn), og regnskabet laves som én af de opgaver der fordeles. Til fødselsdagsfesten står kulturudvalget for leje af en hoppeborg til børnene. Det betales over udvalgets budget.

Planlægning

Det er kulturudvalget der planlægger de sociale aktiviteter, bortset fra fastelavn og kanotur som børneudvalget tager sig af. Der laves opslag med angivelse af de opgaver der skal fordeles.

Udførelse

Til fødselsdagsfesten i august/september inviteres nogle af de tidligere bofæller som regel med. Der afholdes loppemarked med boder efterfulgt af den traditionelle fodboldkamp med Nord og Syd. Om aftenen er der fest med udendørs film for børnene.

Julefrokosten har som oftest indslag med børn og voksne: Lucia-optog og julerevy. Nytårsaften foregår på privat initiativ, og holdes som regel i mindre konstellationer; nogle hjemme, andre i fælleshuset.

Fastelavn foregår i fælleshuset med tøndeslagning og hjemmebagte fastelavnsboller.

Sankt Hansaften er der fællessang ved bålet.

Der har gennem mange år været en fælles weekendtur med kanoer på Gudenåen. Der har de senere år været eksperimenteret med andre aktiviteter.

Relation til omverden

Boder til fødselsdagsfesten annonceres ude i byen, ellers handler de fleste aktiviteter om fællesskabet. Der arrangeres ind imellem kulturelle aktiviteter ude i omverdenen: Museumsbesøg, fælles biografture og lign.

Tipsklub

Der har gennem alle årene været en tipsklub, hvor mændene mødes en aften hver uge, for at hygge sig (og tippe / se fodbold).

Øvrige sociale relationer i dagligdagen

Mange bofæller laver andre ting sammen end de rent praktiske opgaver. Nogle holder ferier sammen, holder private sammenkomster og dyrker sport sammen. Børnene følges ad i skole, og leger sammen på tværs af alder og køn. Der arrangeres lektiehjælp og børnepasning. De voksne er også med til at sætte grænser for hinandens børn. Det er i orden at påtale forkert adfærd overfor andres børn. Børnene vænner sig til at forholde sig til mange voksne der følger med i deres liv og viser interesse for dem.

